

Gang efter Gang staa og tale vidt og bredt i den kristelige Menigheds Navn om, at den er i Fare, og at der sker Skade for den. Det er en Tale, som er ganske uægte. Det ærede Medlem har Lov til at have sin Mening, men han skal lade være at tale i den kristelige Menigheds Navn, naar han ikke har noget som helst Mandat dertil, og navnlig naar han, som jeg før sagde, i den kristelige Kirke ser en kultur-fjendtlig Magt.

For øvrigt har der her været talt om de kirkelige Retter. Jeg skal, da dette Spørgsmaal er rejst — hvad jeg for øvrigt beklager — sige, at jeg er fuldt overbevist om, at vor Ordfører, det ærede Medlem for Aalborg Amts 4de Valgkreds (Thomson) fuldt ud har udtalt Folketingets Standpunkt i dette Stykke. Vi, som høre til den lutherske Menighed, ville ikke stilles ringere end Folk, som slutte sig til andre Religioner, enten det er Katoliker eller Jøder, eller hvem det er. Ethvert kirkeligt Samfund vil selv afgøre sin Lære, og de ville ikke lade den afgøre af Folk, som maaske ere Fritænkere eller hvad som helst andet, og dette finder jeg ganske rimeligt. Men naar det altsaa nu er saaledes, at de andre kirkelige Samfund have Lov til inden for deres egne Vægge at afgøre, hvad de ville tro og forkynde og slutte sig til, maa ogsaa vi andre, som slutte os til den lutherske Menighed, have Lov til selv at afgøre det. Saa er der for øvrigt ikke nogen Tvang; ere de ikke tilfredse, kunne de gaa til de andre Trossamfund; der er nok at vælge imellem, men at ethvert kirkeligt Samfund vil hævde, at det er dem selv, der skulle afgøre det, maa absolut findes rimeligt, og vi ville ikke stilles ringere end de andre Samfund. Derfor siger jeg med Hensyn til gejstlige Retter, at nogen Indflydelse derpaa skulle Menighederne altid have. Men vi ønske en Organisation, thi som Sagen nu stiller sig, er der meget lidt Frisind, det er saa at sige Præsterne, der afgøre det, men vi ønske, at Menigheden gennem en Organisation faar nogen Indflydelse derpaa. Og vi have saa megen Tiltro til Demokratiets Sejre og Tankegang, at vi tro, at har det danske Folk været saa oplyst i de mange politiske Spørgsmaal, at det har kunnet hævde sin Magt, ville ogsaa Menighedens Medlemmer i den danske Folkekirke kunne hævde deres Magt, saa at de afgive deres Stemme i Menighedsraadene saaledes, at der ikke vil blive Tale om, at der vil komme noget ufrisindet til Stede. Derfor ser jeg ikke nogen Fare deri, det er netop

det rette Frisind. Hidtil har det jo været saaledes, at Præsterne ene have styret alt og have set ufrisindet paa det, det ønske vi ikke at opretholde. Vi Grundtvigianere ønske absolut, at Menigheden gennem dens egen Organisation faar Lov til at dømme i gejstlige Sager. Jeg har Lyst til at sige til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, at han har Lov til at tale, saa meget han vil, paa sine egne Vegne og efter sine egne Anskuelser, men derimod ikke paa den danske Menigheds Vegne.

Borgbjerg: Den ærede Minister paa-stod, at jeg var uvidende om, at Lovforslaget om Menighedsraadene vilde komme her tilbage, nej, det vidste jeg selvfølgelig godt. Saa kunde vi naturligvis holde det tilbage foreløbig, det kunde vi gøre, men det er rent mod Ordlyden af det Lovforslag, som nu skal vedtages. Det vilde heller ikke være ganske loyalt over for det andet Ting, Der staar i det Lovforslag, som vi nu skulle stemme om, at naar en Lov om Menighedsraad er traadt i Kraft, skal der nedsættes en Kommission. Maa jeg saa kun til den højtærede Minister, som sagde, at mit Angreb paa de gejstlige Retter som Kætterdomstole kun var noget, jeg stillede op, Spøgelser, som ingen Virkelighed havde, sige, at hvad jeg har angrebet, er Udtalelser af Venstres Ordfører her i denne Sag. Han sagde ifølge Rigsdagstidende: „Jeg mener nemlig, at skulde de gejstlige Retter omdannes, hvad jeg nok mener, at der kunde være Trang til“ — han vil altsaa ikke have dem afskaffede — „skulde det efter min Mening gaa i den Retning, at i verdslige Sager maatte Gejstligheden være samme Ret underkastet som alle andre Borgere i Landet, men i Sager, der angaa Kirkens Liv og Lære, mener jeg ikke, at det vilde være rigtigt at dømme Præsterne ved de almindelige Retter. Ikke fordi jeg mener, at Dommene der vilde blive strengere, jeg tror, at de i mange Tilfælde vilde blive meget mildere, men jeg mener, at der maa særlige gejstlige Retter til at dømme i særlige kirkelige Sager“. Altsaa har Venstres Flertals Ordfører udtalt, at man skal have særlige gejstlige Domstole til at dømme om Læren, og der skal dømmes strengere, end de almindelige verdslige Domstole ville gøre. Vi faa altsaa mindre Lærefrihed i Folkekirken efter dette Forslag, end vi have nu, da Højesteret er øverste Dømmer i dette Spørgsmaal. Er det ikke Kætterdomstole! Er det Spøgelser? Det er Venstres Flertals Program